

Historia

Wydobycie rud cynku i ołowiu prowadzono w rejonie chrzanowskim począwszy już od XIII w. zarówno metodą odkrywkową jak i głębinową. W wieku XVI wydobywany galman wykorzystywany był do produkcji mosiądzu. Grupa przemysłowa Tiele-Wincklerów w roku 1850 zakłada kopalnię Matylda we wsi Kąty działającą z przerwami do roku 1930. Eksploatację tego rejonu wznowiono w 1957r. W latach 1880-1906 w rejonie Trzebini istniała dawna kopalnia galmanu Trzebionka.

Zakłady Górnicze Trzebionka (wówczas pod nazwą Zakłady Górniczo-Hutnicze Chrzanów w budowie) powstały w roku 1950 w wyniku wchłonięcia kopalni Matylda oraz kopalni galmanu w Jaworznie (wydobywanie zakończono w 1958r). Po stwierdzeniu istnienia złoża w rejonie Trzebini w roku 1962 rozpoczęto budowę nowej kopalni Trzebionka, którą po sześciu latach oddano do użytku. Na skutek wyczerpania złóż w rejonie kopalni Matylda z końcem 1972 r zakończono ponad stuletnią eksploatację cynku i ołowiu w tym zakładzie. Historia wydobywania w ZG Trzebionka kończy się w 2009 r w związku z wyczerpaniem złóż pod miastem Trzebinia. Po tym czasie rozpoczęła się likwidacja kopalni Trzebionka trwająca do 2013 roku.

Geologia

W budowie geologicznej biorą udział utwory czwartorzędu, trzeciorzędu – miocen, jury (dogger i malm) oraz triasu w postaci piaskowca, wapienia muszlowego oraz retu. Tektonika ma charakter uskokowo-zrębowy o mozaikowej budowie składającej się z wielu bloków, w których występują wychodnie triasowe, a we wschodniej części także wychodnie wapieni i margli jurajskich przykrytych osadami czwartorzędu oraz lokalnie miocenu.

Górnictwo

Złoże rud cynku i ołowiu kopalni Trzebionka tworzyło gniazda, żyły, impregnacje siarczkami cynku i ołowiu nagromadzone w dolomitach triasu. Eksploatacja była prowadzona trzema horyzontami (dolnym, środkowym i górnym) na głębokości od 76 do 235m pod powierzchnią terenu. Miała miejsce głównie pod dzielnicami Trzebini (Trzebionka, Brzezinka, Górka)

Obszar kopalni Matylda był eksploatowany dwoma horyzontami (ława górna i dolna). . Wydobywanie rudy prowadzono systemem zabierkowym, z pozostawianiem słupów calizny lub z podsadzką suchą układaną pasami. Do urabiania calizny używano materiałów wybuchowych Eksploatacja miała miejsce na terenie miasta Chrzanów głównie w rejonie osiedli Kąty, Stara Huta i Rospontowa, była ona prowadzona na głębokościach około 60-100m ppt

Zagrożenia zapadliskowe

Zagrożenia zapadliskowe występują głównie w rejonach płytkiej eksploatacji oraz szybów o nieznanym sposobie likwidacji. Są to przede wszystkim dzielnice Trzebini (Górka, Trzebionka), Chrzanowa (Kąty, Stara Huta), Jaworzna (Cesarówka) oraz wieś Balin. Jednakże ze względu na prowadzoną od XIII w. nieudokumentowaną eksploatację, rejonów gdzie mogą wystąpić deformacje nieciągłe na powierzchni terenu może być więcej.